

Moció de l'Alternativa d'Unitat Popular per garantir l'accés al Dret Humà a l'Aigua i al Sanejament per a tothom

Exposició de motius

Aquests últims mesos hem vist com, **arran de la sequera i l'escassetat d'aigua, necessitem pensar noves mesures per garantir l'abastament i el sanejament de l'aigua, que són drets bàsics essencials d'accés universal.** Partint de la base que l'aigua és un servei que s'ha de prestar de forma eficaç, la seva gestió ha de venir acompanyada de polítiques públiques ambientals orientades a la regeneració del cicle de l'aigua i polítiques públiques socials en relació directa a la garantia de drets.

La sequera que vivim avui dia a Catalunya no només és causa de la falta de pluges, sinó que també respon a una mala gestió de l'aigua que ve de lluny, enfocada a satisfer totes les demandes per a tots els usos i interessos que les requereixen sense planificar prèviament quanta aigua tenim i per a què la destinem.

Totes les prediccions del canvi climàtic sobre l'aigua apunten a una reducció de la disponibilitat de l'aigua que tenim. Cal posar en marxa mesures permanents per contenir i reduir la demanda d'aigua a Catalunya per evitar la fallida del sistema i adaptar-nos al canvi climàtic.

La conca mediterrània és una de les regions més castigades pels efectes del Canvi Climàtic. Segons el Tercer Informe sobre el Canvi Climàtic a Catalunya, la precipitació pel període 1950-2014 ha disminuït entre 2,4 i 3,9% per decenni al Pirineu i Prepirineu, precisament on es troben les capçaleres dels rius que ens abasteixen. **A la vegada, els fenòmens extrems com les sequeres i les inundacions seran cada vegada més freqüents i més llargs. Tot plegat fa que l'aigua disponible sigui cada vegada menor. Per al 2051 s'espera una davallada del 17,8% de la disponibilitat d'aigua a Catalunya.**

La gestió de l'actual sequera s'enfoca sobretot a l'aposta per grans infraestructures com l'aigua regenerada i la dessalinització. Malgrat siguin necessàries, **hi ha mesures de petita escala amb un gran impacte social i ambiental i que no són tant costoses econòmicament.** Quantes més mesures posem en marxa i més diversifiquem les fonts d'abastament, més resiliència tindrem en tant que no estarem apostant només a una o dues cartes.

A Rubí, el pla d'emergència per sequera¹, obligatori a les ciutats de més de 20.000 habitants, consta com a desfavorable des del mes de novembre de 2023. Al mateix pla, també es recullen dades rellevants en relació al cicle de l'aigua, en la línia de millorar i diversificar les fonts de finançament.

En primer lloc, en relació al rendiment de la xarxa de distribució, que es calcula com el quocient entre l'aigua registrada i l'aigua consumida. **A Rubí, el rendiment acumulat mig per l'any 2020 està en nivells del 74,4% i s'ha perdut un 5,9% d'eficiència en 4 anys.** Tal i com es recull al pla, aquesta tendència a la baixa del rendiment ha de servir per posar en alerta el seguiment de la xarxa i activar les tasques que siguin necessàries per cercar i reparar les fuites existents a la xarxa d'abastament.

D'altra banda, Rubí no disposa de cap captació pròpia: tots els pous de captació profunda es troben fora de servei i ja no es fan servir per l'abastament del municipi, però **tampoc s'han previst les mesures ni el calendari per poder recuperar aquests pous i diversificar les fonts d'abastament.**

Taula 13. Localització, estat i coordenades UTM ETRS 89 dels pous de Rubí.

CODI ID	NOM	DIRECCIÓ	ESTAT	UTM X	UTM Y
1	POU	Carrer dels Rasos de Peguera	Fora de Servei	416.972,9043	4.597.737,038
2	POU	Avinguda Can Mir	Fora de Servei	417.021,0131	4.597.651,504
3	POU	Avinguda Can Mir	Fora de Servei	417.025,6646	4.597.553,732
4	POU Nº 3	Carrer de l'Alforja	Fora de Servei	417.054,0069	4.596.776,758
5	POU Nº 1	Carrer del Port de l'Ordal	Fora de Servei	416.624,2365	4.598.396,610
6	POU Nº 10	Carrer de Cabrera	Fora de Servei	416.626,5333	4.597.868,141
7	POU	Carrer del Port de l'Ordal	Fora de Servei	416.528,3783	4.598.510,186

Font: Departament del Cicle de l'aigua de l'Ajuntament de Rubí.

Finalment, la gestió del servei també és clau per garantir el dret humà a l'aigua. Des del 2022, AGBAR proposa augments tarifaris, amb la sequera com a pretext i creiem que no es pot permetre un augment tarifari mentre l'operador privat té uns beneficis anuals de 20 milions d'euros.

Segons l'Observatori de Preus de l'Aigua de l'ACA, la gestió privada de l'aigua a Catalunya ofereix de mitjana uns preus un 22% més cars que la gestió pública. Barcelona, de fet, és la regió de l'Estat espanyol amb la factura de l'aigua més cara. Malgrat que a Rubí, no serà possible assumir una gestió 100% pública fins

¹ Pla d'emergència per sequera:

<https://www.rubi.cat/fitxers/documents-ok/area-de-serveis-territorials/cicle-integral-de-l'aigua/pla-emergencia-situacio-sequera.pdf>

l'any 2045, és important establir tots els mecanismes de control públic per garantir un dret essencial.

Per tot això, proposem els següents acords al ple municipal:

Durant els propers sis mesos

PRIMER. Revisar l'ordenança municipal per l'estalvi i ús eficient de l'aigua realitzada al 2010, per tal d'incorporar noves accions que garanteixin el dret de l'aigua a totes les persones.

SEGON. Incorporar l'obligació d'elaborar un pla d'ús eficient de l'aigua a les instal·lacions dels grans consumidors d'aigua (més de 7.000 m³/any).

TERCER. Continuar treballant per evitar els talls d'aigua domèstics en situació de vulnerabilitat social i/o exclusió social, davant els diferents escenaris de la sequera (també en estat d'emergència) i treballar per la garantia d'un mínim vital per a tothom.

QUART. No tancar les fonts públiques d'aigua per motiu de sequera. Cal tenir present que existeixen grups poblacionals que s'abasteixen d'aquestes fonts públiques.

CINQUÈ. Establir un calendari on es reculli les mesures per posar en marxa els pous en desús, incloent-hi la redacció dels projectes per a la seva recuperació i l'execució d'aquests, tal i com queda establert a l'acció PES-9 del PES.

SISÈ. Exigir a la Concessionària del servei d'aigües un calendari per a augmentar l'eficiència de la xarxa, millorant la detecció de fuites i la sectorització de la xarxa, tal i com queda establert a les accions PES-24 i PES-25 del PES abans del 2025.

SETÈ. Als parcs i jardins seleccionar les espècies vegetals en funció del clima del municipi i l'eficiència del seu reg i necessitats hídriques. Impulsar la utilització d'aigües freàtiques i recursos hídrics alternatius per al reg.

VUITÈ. Realitzar una auditoria externa del contracte de concessió de l'aigua a Rubí i fer públiques les auditories de les xarxes d'abastament per avaluar el rendiment i les pèrdues d'aigua.

Fins al febrer del 2025

NOVÈ. Establir un sistema de tarifació en sequera que agravi els consums elevats i bonifiqui els consums vitals amb tarifes variables i amb imports elevats per als trams de consum desproporcionats per als usos domèstics i també per als usos comercials i industrials.

DESE. Posar en marxa un pla d'identificació dels pous i captacions il·legals, regularitzar i assessorar sobre possibles alternatives cas per cas, i clausura en cas de no regularització.

ONZÈ. Recuperar, controlar i publicar en obert les dades de l'estat dels aqüífers.

DOTZÈ. Posar en marxa un Programa Públic de Rehabilitació Hídrica que obligui a la instal·lació de dobles xarxes separatives per a l'aprofitament d'aigües grises i pluvials als edificis i equipaments nous i rehabilitacions integrals i abordi els aprofitaments d'aquestes aigües també a la resta d'edificis.

A llarg termini:

TRETZÈ. En el marc del nou POUM, impulsar normativament i sanitàriament l'aprofitament d'aigua de pluja a les ciutats a través de la supressió dels col·lectors unitaris, l'impuls de dobles xarxes.

CATORZÈ. Impulsar la permeabilització de sòls amb l'aplicació de verd urbà i Sistemes Urbans de Drenatge Sostenible (SUDS) en els futurs parcs i places de Rubí o possibles modificacions i rehabilitacions dels espais existents, per tal d'aprofitar l'aigua per al reg dels mateixos. Plantejar accions similars a prop de les instal·lacions esportives que necessitin reg.

QUINZÈ. Treballar per la gestió pública, directa i integral del cicle de l'aigua, inclòs el subministrament domiciliari, valorant-ne sempre l'oportunitat, la pertinença i la viabilitat, tant tècnica com econòmica, social i ambiental.